

СТАНОВЛЕННЯ НЕПРОМИСЛОВОГО (МАЛОГО) ДИЗАЙНУ ОДЯГУ У ЛЬВОВІ ВПРОДОВЖ 1990-Х РОКІВ*

Цимбалюк О.К., канд. мистецтвознавства, доцент

Українська академія друкарства, м. Львів

Анотація. Після розпаду всесоюзної системи легкої та швейної промисловості в Україні, впродовж останнього десятиріччя ХХ ст. відбулись зміни в системі виготовлення одягу. Частина випускників кафедри моделювання костюма Львівської національної академії мистецтв зайнялась непромисловою формою проектування та виготовлення одягу на базі творчих майстерень, вони також пробували свої сили в авторській моді, своїми силами організовували покази колекцій, брали участь у конкурсах та фестивалях моди. Це дозволило стверджувати, що традиції львівської школи моди не переривались, ряд імен дизайнерів нині складають сутність української моди, гідно презентують її комерційний та творчий напрямки.

Ключові слова: українська мода, дизайн, авторська мода, майстерня, фірма, експеримент, творчість, колекція, виставка.

Анотация. Цымбалюк Е. К. Становление непромышленного (малого) дизайна одежды во Львове в течение 1990-х годов. После развала всесоюзной системы легкой и швейной промышленности в Украине, в течение последнего десятилетия ХХ столетия произошли изменения в системе изготовления одежды. Часть выпускников кафедры моделирования костюма Львовской национальной академии искусств занялись непромышленной формой проектирования и изготовления одежды на базе творческих мастерских, они также пробовали свои силы в авторской моде, своими силами организовывали показы коллекций, принимали участие в конкурсах и фестивалях моды. Это позволило утверждать, что традиции львовской школы моды не прервались, ряд имен дизайнеров сегодня составляют суть украинской моды, достойно представляют её коммерческую и творческую стороны.

Ключевые слова: украинская мода, дизайн, мастерская, фирма, эксперимент, творчество, коллекция, выставка.

Annotation. Czimbaluc O.K. Development of the small (not industrial) dress design In Iviv during 1990th. After Soviet structure of small and industrial dress design's manufactures collapsed during 1990th system of clothes production was changed in Ukraine. Part of young designers graduated from Fashion Design Department of Lviv's National Art Academy have been working at production of not manufacturing creating and making clothes on the base of art's studios. Also they have created artistic, not ready-to-wear collections ("author's collection"), organized fashion shows by them and taken part at the fashion design competitions and festivals. It let us say the Lviv's Fashion School traditions weren't broken up. Today sequences of designers are the essential part of the Ukrainian fashion and worthily represent commercial and creative parts of it.

Key words: Ukrainian fashion, design, studio, company, experiment, creativity, collection, exhibition.

Постановка проблеми: сьогодні існують діаметрально протилежні думки стосовно питання, чи існує таке явище, як сучасна українська мода, чи ні. Тому слід розібратись в тому, 1) що мається на увазі під цим словосполученням; 2) які дизайнери і у якому форматі творили (в період першого десятиріччя незалежності) в Україні.

Метою даної статті є висвітлення одного зі шляхів утвердження паростків сучасної української моди у форматі „малого дизайну” на прикладі творчої діяльності деяких львівських дизайнерів.

Стаття виконана за планом НДР УАД.

Результати дослідження.

Питання, чи є „українська мода”, чи її нема – це питання із риторичним забарвленням. Коли Валентин Юдашкін в 1995 р. (1994 р.?) завітав у Львів на один з перших фестивалів моди, то на наше запитання, чи знають в світі про „українську моду” – однозначно відповів, що „ні”, ще про традиційну культуру одягу українців (східних слов’ян) дехто зі світових дизайнерів чув, знає, а про сучасну – „ні” (іл. 1). Тоді, разом із дизайнерами з інших міст України, свою продукцію демонстрували фахівці з ряду швейних промислових осередків Львова (іл. 2).

Натомість, наприкінці 1980-х – початку 90-х рр. в одному з провідних художніх вищих закладів України – Львівській академії мистецтв (тепер національній), на кафедрі моделювання костюма вносились методичні новації, які посприяли результативності в якісному зростанні навчання. Студенти кафедри почали регулярно посідати призові місця, діставати відзнаки на різноманітних конкурсах та фестивалях моди [1, 25, 33], які саме в цей період досить динамічно почали набирати обертів в Україні. Ці процеси впродовж наступного десятиріччя регулярно висвітлювались на сторінках „вжвж” – новоствореного українського модного „вишуканого журналу для вибагливих жінок” „Єва”, завдяки якому стали широко відомими імена провідних сьогодні українських дизайнерів [2, 58].

Отже, „українська мода” в середині 90-х рр. минулого сторіччя в черговий раз відродилась як досить потужне явище локального характеру у порівнянні із світовою модою. Раз вона з’явилося в Україні та функціонує силами українських дизайнерів, то в цьому сенсі можна стверджувати, що „українська мода” є¹.

Випускники кафедри моделювання костюма ЛНАМ за своїм професійним призначенням мали працювати у швейній промисловості України, яка була частиною т. зв. легкої. Але дев’яності роки ХХ століття стали для підприємств легкої промисловості України випробовуванням на виживання в умовах розвалу планового виробництва [3, 431; 4, 115-116]. Не всі будинки моделей одягу та фабрики вистояли в нових економічних умовах, коли зароджувались ще стихійні ринкові стосунки. Тому покоління випускників дев’яностих років не було затребуваним, місцями самореалізації частини художників, в першу чергу, стали їх творчі майстерні. Напрямки роботи сформувались за потребами часу – функціональний (обслуговування потреб населення на рівні ательє) та творчий, коли самотужки дизайнери виходили на публіку, створюючи колекції показового, видовищного спрямування, адже модельєр без людей, глядачів, прихильників як художник занепадає, згасає.

Одним з перших творчих імен Львова середини 90-х рр. в царині моди була Олеся Савенко, випускниця Української академії друкарства (тоді Поліграфічного інституту), яка зворохобила місто своїми, в основному, камерними показами оригінальних моделей [5]. Особливо цікавими були її експерименти у формотворенні з трикотажу (іл. 3).

Стосовно творчих ідей по трикотажу, то паралельно із О. Савенко оригінальні моделі в галузі експериментальної моди створювались випускницями ЛНАМ, колишніми виробничниками Тетяною Тарасенко та Іриною Щербатенко. Основним напрямком їх діяльності стала (по сьогодні) робота з клієнтами у своїй невеликій творчій майстерні.

У 1994 – 95 рр. разом зі своїми чоловіками-художниками І. Голіковим і О. Івановим Ірина і Тетяна об’єдналися у театр-студію моди „Райські птахи”. Творче спрямування студії від початку заснування визначилося потужним емоційним піднесенням, викликаним становленням у цей час української видовищної авангардної арт-моди. Перші творчі колекції регулярно демонструвались у львівському нічному клубі „Сафарі”. Вже тоді дизайнери намагались стилістично поєднати костюми з інтер’єром, в якому призначався показ колекції. Ними було також розроблено концепції ряду театралізованих показів авторської моди. Це колекції „Біла” (іл. 4), „Чорна”, пізніше створенні – „Гра”, „Повернення у Венецію”. Для зголоднілих на видовищну моду глядачів були своєрідним бальзамом „сміливі” арт-знахідки (тобто – малофункціональні елементи і форми в костюмі). В першому ж шоу-показі 1996 р. були інтерпретовані дійові особи італійської Комедії дель Арте через образні костюми з білого трикотажу і чорної шкіри із ручноплетеними додатками. Задекларовані на початку прийоми образної моди стали визначальними для творчого стилю „Райських птахів” [6].

¹* Інформація надана згаданими у статті дизайнерами одягу станом на весну 2004 р.

Іл. 1. Володимир Юдашкін у Львові. Поруч з ним викладач кафедри моделювання костюма ЛНАМ Світлана Петрова та директор ЛБМО Лариса Вознюк.

Іл. 2. Фрагмент колекції жіночих святкових ансамблів Олени Залеської від ЛБМО.

Для колекцій „Райських птахів” характерною є присутність ряду еkleктичних моделей, об’єднаних єдиним концептуальним джерелом творчості, наприклад, – давньоєгипетських мотивів, арийських образів та образів ренесансної Іспанії. Свідоме сприйняття навколишнього світу було заздалегідь дещо театралізованим, багатим на асоціації та парадокси, що дозволило авторам міксувати образні моделі у довільних співвідношеннях. Окремі з театралізованих показів перетворились на міні-спектаклі, серед яких виділяються „Сади пристрасті” і „Народження Афіни та інші чудеса”. Театралізація як категорія домінуючої творчої потенції стала результатом праці над образом моделі. Відштовхуючись від нього, автори створювали цілісні видовищні шоу, до яких залучались професійні актори, танцюристи, балерини. Музику вибирали як синкретичну складову не лише театралізованого дійства, але й усього попереднього процесу творення.

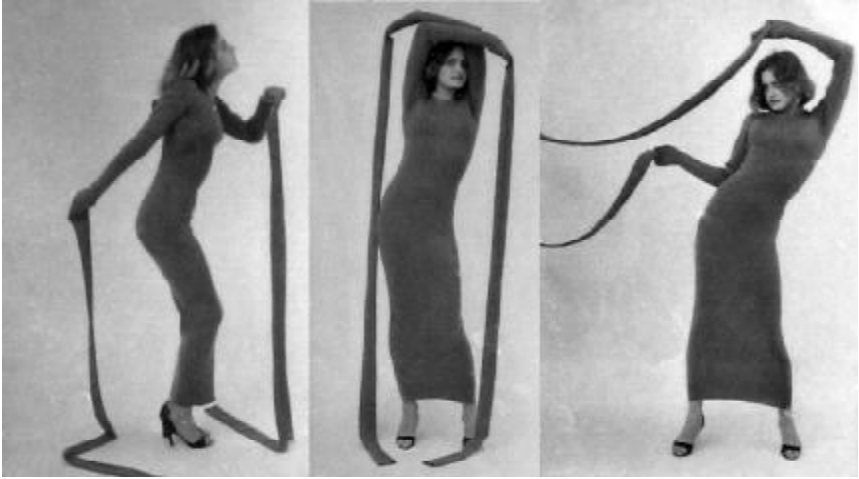
Дизайнери застосовували метод використання одягових модулів, що дозволяло їм при відсутності коштів оновлювати колекції та регулярно влаштовувати театралізовані покази. В одній моделі поєднувались носибельні й „артівські” складові. Ці елементи замінювались на нові, що й дозволяло авторам в 90-х роках знаходитись в динаміці постійних показів.

Поєднання різноманітних тканин та трикотажу зі шкірою стало найулюбленишим прийомом. Також використовували різноманітні синтетичні прозори тканини та пошиті моделі поєднувались із гачкованими, ручно плетеними. „Райські птахи” брали участь у ряді фестивалів моди у Львові, презентуючі виразні образні колекції, театралізовані покази, їх пам’ятають і в Києві як авангардний кuartет української арт-моди 90-х. І сьогодні „Райські птахи” бажані на закритих внутрішніх показах різноманітних фірм, магазинів, клубів тощо, які влаштовують для своїх працівників невеликі свята.

Ще один творчий дует 90-х – Вікторії Некрасової та Наталії Синякевич, художників-модельєрів ЛБМО з понад 10-річним стажем праці, учасниць Талліннських днів моди та інших показів в країні та за кордоном, дійсно започаткував у Львові становлення „малого дизайну” одягу на кшталт малого бізнесу. Художницям пощастило працювати в ЛБМО поруч із майстрами-кравцями старої, дорадянської школи, завдяки яким було збережено традиції зв’язків львівської моди із західноєвропейською, чому й вчилися молоді дизайнери.

Одним з перших спільних творчих проєктів В. Некрасової і Н. Синякевич було створення сценічного вбрання для народної артистки України Оксани Білозір, потім – співпраця з рядом приватних фірм, що дало їм можливість відчувати звільнення від планового виробництва. Художниці почали організовувати покази колекцій моделей в одному з нічних клубів міста, що на той час було ще відносно новою формою дизайнерської діяльності.

Їм вдалось впродовж незначного часу втілити у ряді моделей оригінальні задуми, неможливі для реалізації на виробництві радянського взірця. Найсильнішим було у цей час відчуття повної свободи творення, незнайоме у

Іл. 3. Трикотажна сукня від Олесі Савенко: пошуки виразного образу дозволяють вводити арт-елементи у одяг щоденного призначення. Фото В. Песляка.

Іл. 4. Одна з перших творчих колекцій театру-студії „Райські птахи” – т. зв. „Біла”.

Іл. 5. Сукня для нареченої від Оксани Караванської – ніжність, креативність і сміливість в одному образі. Фото Р. Ратушиного.

повній мірі радянським дизайнерам одягу. Такий творчий стан підштовхував на пошуки і експерименти. Зокрема, в 1992 р. художниці розписали у техніці батік близько ста метрів льону і шовку за мотивами живопису Марка Шагала, виготовили колекцію жіночого одягу і без знання мови і конкретної адреси, покладаючись на інтуїцію (один із інструментів творчості), поїхали у Берлін. Там, в павільйоні авангардної моди, вони зацікавили організаторів акції ручним розписом по тканині та отримали запрошення на престижний міжнародний показ-продаж в Гамбург.

Колекція з шести моделей одягу привернула увагу відвідувачів і потенційних покупців саме ручною роботою. Художницям довелось також власноруч, застосовуючи найпростіші засоби – чорне полотно, целюфан, гуаш, – організувати дизайн свого кутка. Ефект „фешенебельності” простору виставкового приміщення було досягнуто живописом у стилі поп-арт на одній зі стін, другу було закрито найширшою і найбільшою сукнею, з вигідним ракурсом ручного розпису. Тоді західних людей зацікавила неординарна експозиція, свіжість ідеї презентації виробів, яскравість веселкових кольорів і, мабуть, загадковість не просто слов'янської, а ще й пострадянської душі, виявлена засобами авторської моди.

З 1993 р. у Львові зазвучала творча студія „Арт-мода”, коли Н. Синякевич об'єдналась з Оленою Залеською, також колишнім художником-модельєром ЛБМО, а В. Некрасова продовжила дизайнерську працю самостійно, вона одягала групу „Опальний принц”, створила першу в місті школу манекенниць тощо.

„Арт-мода” проектувала і виготовляла оригінальне верхнє вбрання, яке дизайнери реалізовували через власний магазин. Незважаючи на те, що він проіснував три місяці (художникам без підтримки дуже важко протриматись на комерційному плаву), це продемонструвало, що своя справа надає можливість дизайнерам вільно створювати авторську моду. Хоча поступово студія „Арт-мода” змінила вид своєї діяльності, була ще неодноразова участь із цікавими творчими колекціями у ряді українських конкурсів та фестивалів моди.

Вочевидь, творчість згаданих дизайнерів одягу припала на самий переломний, важкий момент становлення української моди, про наявність якої вже можемо говорити, починаючи з 1993 р. Відтоді досить динамічно постає „малий дизайн” одягу у Львові, бурхливо розвивається у Києві, переростаючи до кінця 1990-х рр. ХХ століття у потужний бізнес. Регулярними і звичними стають видовищні шоу, покази, ярмарки, фестивалі, конкурси тощо. Перші кроки перших вільних творців української моди видаються найвокустарними, але в них відображено правдивий момент її становлення, який є типовим для творчості багатьох дизайнерів.

Разом з тим у Львові в 1990-х рр. з невеликих творчих кравецьких майстерень виникло декілька широко відомих сьогодні осередків „малого дизайну”. Вони вирізняються високофаховим рівнем продукції, напрямок їх

діяльності можна охарактеризувати як творчо-комерційний. Всі представники цієї групи, умовно – другої, залишилися перш за все постійними учасниками престижних показів моди. Всі вони змогли сформувати певне інформаційне середовище, самотужки займаючись маркетингом. Вони свідомо вкладали і продовжують вкладати значні фінансові кошти у пошиття творчих колекцій, рекламу, поїздки на покази, конкурси, фестивалі та інші видовищні шоу, що є необхідним для втримання високого фахового рівня. Їх професійна діяльність відома за кордоном, вона дає художникам можливість творчої самореалізації.

Фірма моди та дизайну „Оксана Караванська” (самий початок припадає на 1990 р.) розпочиналась, як і всі, з невеликого колективу, мета якого полягала у вкоріненні у галузь „малого дизайну” одягу, формуванні кола своїх клієнтів, створенні власного творчого іміджу. Незважаючи на те, що у свій час головний художник О. Караванська співпрацювала з пісненим (чоловічим) колективом „Пікардійська терція”, фірма спеціалізується на жіночому вбранні найширшого асортименту. Робота провідного дизайнера фірми полягає у постійній співпраці з клієнтами, що передбачає індивідуальний підхід до кожного замовника в якості стиліста, чому посприяв і досвід участі у Талліннських днях моди.

Окрім авторських виробів, розроблених індивідуально для клієнта, фірмою виготовляється конфекція, що продається безпосередньо в ательє, а також в butikах Києва, Москви, Нью-Йорку, Торонто.

Дизайнер використовує виключно імпортовану сировину. Щодо тканин для показових колекцій рівня *haute couture*, то тут автор завжди намагалась притримуватись найвищої планки, зокрема – використовувалась тканина від *Paco Rabanne*. Улюблений творчий прийом автора – це різнофактурне зіткнення тканин, поєднання ручноплетених виробів із шитими. О. Караванська залучає до співавторства у створенні образів інших дизайнерів – зокрема, це стосується прикрас, вишивки та ін., які органічно доповнюють моделі одягу.

Оксана Караванська є однією з перших українських дизайнерів, хто оперував засобами концептуальної моди, намагаючись передати певну творчу концепцію, філософську ідею переосмислення джерела творчості. Це зобов'язувало її бути постійною учасницею столичних і зарубіжних показів та фестивалів, зокрема – двічі на рік бере участь у київських „Сезонах моди”. Також двічі у Києві дизайнер отримувала перший приз – у 2002 р. в конкурсі однієї сукні „Кришталевий силует”, – весною 2004 р. – за елегантність колекції.

Але, у першу чергу, про високий професійний рівень свідчить цілий ряд показів, організованих фірмою „Оксана Караванська”, які відбувались у приміщеннях кращих львівських театрів з широким загальом глядачів другої половини 90-х рр. Серед інших можна було ознайомитись із колекціями рівня *pret-a-porter* „Гіні забутих предків”, „З бабціної скрині”, „Соломія”, „П'ята стихія” [7]. Улюбленим джерелом творчості для дизайнера залишається українське народне мистецтво, відлуння якого знайдемо і в образах моделей, в яких дівчата вітали президентів інших держав на саміті у Львові.

Для стилю О. Караванської характерною є незакомплексована розкутість, яка відображалась у своєрідному творчому „хуліганстві”, у несподіваних дизайнерських знахідках, образи разом з тим легкі і свіжі для сприйняття (іл. 5). Моделі автор призначає людям більш творчим за стилем життя, сміливим в моді, в душі завжди молодим.

Фірму „Галвестмода” було засновано в 1994 р., коли її продукцію вдалось заповнити прогалину у царині жіночого весільного вбрання. Провідний дизайнер фірми та співзасновник Оксана Муха зупинилась на романтичному жіночному силуеті – облягаючий ліф і пишна спідниця на каркасній основі. Цей класичний силует на підсвідомому рівні відповідає образу казкової принцеси і тому є найбільш формально стійкий, найбільш консервативний (за словами паризького історика моди Олександра Васильєва, які він промовив на зустрічі з модельєрським колективом ЛАМ в 1997 році). Естетика класичних „мухівських” весільних суконь спочатку будувалась на нюансах або контрастах білого, на грі блискучих і матових площин тканин, прозорих і непрозорих, мереживних та гладких. Пізніше вагомості набрав рельєфний декор, в якому домінує ручна вишивка і штучні квіти. Шукаються й нові технології декоративного оздоблення, зокрема – об’ємного декору.

Сьогодні „Галвестмода” – це злагоджене мінівиробництво, до якого належать, з одного боку, салон-магазин готових виробів, салон-ательє і салон-прокат, з другого, виробничого – дизайн-студія, експериментальний, пошивочний, декораторний цехи. Сировина застосовується імпортна. Наявність магазину і ательє дає фірмі можливість вивчати смаки клієнтів і покупців. Зокрема, фірмою вітається тенденція серед постійних клієнтів замовляти діловий гардероб у цілому, а не зупинятись лише на весільному або святково-вечірньому одязі.

Участь у виставках-продажах в Києві є орієнтиром для вірної цінової політики, а в Москві визначається перспектива подальшої розробки естетики декору, його технологічних можливостей. Високий рівень виконання і багатство ручної роботи, в тому числі й вишивки, що в світі моди стає ще більш популярною, й надалі приваблює вимогливих клієнтів.

В результаті творчого пошуку нового образно-естетичного дизайну окремих виробів виникла дуже східна за настроєм творча колекція з 14 одиниць, яка в 2002 р. на міжнародному фестивалі моди в Лодзі отримала найвищу нагороду „Золотий вішак”. Одна з останніх колекцій весільного вбрання 2003 р. була оформлена ручним розписом, виконаним Оленою Звір, яка знайшла ту гармонійну межу колористичного вирішення, що не руйнує, а підкреслює образність моделі, викликає асоціативні уявлення від споглядання батіка. Поєднання пишного декору з класичним силуетом весільних суконь асоціюється з бароковими архітектурними образами, що органічно вписується в середовище міського простору й тим мають довготривалу перспективу існування.

*Іл. 6. Моделі з колекції Роксолани Богуцької за мотивами творчості Вазареллі.
(Фоторепродукції з журналу „Єва”, весна 2000).*

В 1997 р. почала свою самостійну діяльність Роксолана Богуцька, яка тоді ж заявила про свої дизайнерські творчі потенції розкішною „золотою” колекцією нарядних вечірніх суконь класичного силуету, яка вперше зазвучала на фестивалі „Таврійські ігри”. Бароковість колекції підкреслював контраст золотної парчі із насиченими, глибокими, синім, фіолетовим, трав’янисто-зеленим, шоколадним.

В 1999 р. було створено ательє „Роксолана Богуцька”, для якого базовою стала загальна експериментальна лабораторія. В ній Р. Богуцька почала розробляти окремі моделі під замовлення та творчі колекції жіночого одягу різних стилів найширшого асортименту для усіх сезонів року. Від самого початку діяльності улюбленими матеріалами для дизайнера були шкіра і хутро, що купляються в Італії. Сьогодні ця сировина складає 60-65% загального об’єму застосованих матеріалів, її властивості дизайнер вивчила перфектно.

Одна з перших колекцій Р. Богуцької, що в 2000 р. розійшлась по покупцях, полонила образністю моделей та якістю виконання, вона була виконана зі шкіри із зоо- і антропоморфними мотивами [8]. Ця колекція складалась з 30 одиниць жіночих костюмів і суконь, була виконана в стилі оп-арт і присвячена творчості Вазареллі (іл. 6). Складність запроєктованих моделей полягала у точності перенесення з плоских лекал на об’ємно-просторову фігуру різнонаправлених й різнорозмірних площин малюнків. Загалом вони створювали оптичні ілюзії, характерні для графічності лінійного відображення об’єму на площині папера. Складні моделі складались із клаптиків шкіри, кількість яких налічували понад 300!

Виробам повсякденного призначення від Р. Богуцької іноді теж притаманна складна, оригінальна конструкція, хоча їх естетичне вирішення може бути лаконічним й виваженим до раціональної прозорості або ж динамічно колористичним, барвисто активним. Нарядності виробам надає

широке застосування перфорованої шкіри, динамічності – поєднання колористично контрастних площин, смуг, деталей тощо

Працює дизайнер і в площині національно виразної української моди. Першою колекцією за народними мотивами стала „Чорногора”, яку автор представила на київських „Сезонах моди”. Колекція молодіжного одягу була навіяна дикою і величною природою Карпат, природним середовищем проживання гуцулів, їх звичаєвою та матеріальною культурою.

Творчим успіхом стала співпраця дизайнера із співачкою Русланою (Лижичко), для якої було розроблено сценічний костюм і одяг нащодень. Оригінальне вбрання за гуцульськими мотивами стало своєрідним символом-образом після перемоги співачки на міжнародному конкурсі „Євробачення-2004” у Стамбулі. Дизайнер створила форми сценічного одягу і взуття на рівні модернізованого прочитання узагальненого образу традиційного першоджерела, вона сміливо залучила механізми різноманітних асоціацій. Одна з них пов’язана із образом первісної, сильної, недоторканої, як дика природа, молодої жінки, „амазонкою карпатських гір”.

Окрім того, що Р. Богущка двічі на рік бере участь у київських „Сезонах моди”, у Львові вона організовує вишукані камерні покази колекцій для широкого кола своїх клієнтів і прихильників творчості. Сьогодні співвідношення виготовлення конфекції і індопошиву в ательє складає приблизно 50% на 50%. Р.Богущка і надалі продовжує активно працювати в шоу-бізнесі, сценічні костюми посіли вагомє місце в творчості дизайнера.

Ще один осередок „малого дизайну одягу” „Kostel’ni” за типом ательє було створено в 2000 р. Марією Подольською та Русланом Костельні. Тут також використовується імпортна сировина – іспанські тканини, італійські дублянки, фурнітура – різноманітна. Марія Подольська-Костельні як провідний дизайнер „Kostel’ni” безпосередньо спілкується із замовниками, часто виконує функції стиліста конкретно замовника, чим впроваджує свої творчі задуми у життя, відчуває власну самореалізацію. Коло замовників „Kostel’ni” охоплює осіб віком від 14 до 70 років, проектується й виготовляється розмаїтий асортимент виробів зі шкіри і тканин для чоловіків і жінок, включно із аксесуарами. Шкіряні вироби часом провокують клієнтів до „ланцюгових замовлень” – авторська куртка потребує, зокрема, відповідної спідниці, брюк, торбинки і т. д., що й виготовляється дизайнерами.

Регулярно раз на рік „Kostel’ni” беруть участь у київських „Сезонах моди”. Їх творчий почерк пізнається завдяки виваженій і непростій конструкції виробів, особливо це стосується шкіряних, їх високоякісній технологічній обробці, оригінальним авторським аксесуарам, доповненням до одягу. Зв’язок із споживачами підтримується також безпосередньо через мережу магазинів „Сенсус” і торговий відділ „Костельні” у київському універмазі „Подільський”, також невеликою виставкою-продажем конфекції в салоні ательє „Kostel’ni”.

Салон модельного одягу від Наталії Козак функціонує як приватне підприємство „Пектораль-2000“, яке має власний магазин. Сировина в „Пекторалі-2000“ застосовується в основному італійська, французька та польська. В магазині салону діє постійна виставка-продаж конфекції, натомість як ательє підприємство працює на замовленнях клієнтів, це – жіночий одяг (від спідничок і блуз до курток і пальт) щоденного призначення. Найбільш творчими бувають замовлення, які припадають на період перед святами. У цілому ж дизайн виробів від Н. Козак вирізняється конструктивною логічністю і елегантною стриманістю, що при відносно простих формальних вирішеннях досягається виваженою співпропорційністю складових вбрання. Наталія Козак і її салон-ательє – учасники регіональних виставок-ярмарків „Стиль“, у творчих планах – вихід на потужніші покази на столичних подіумах з метою подальшого творчого зростання.

Висновки. Отже, у складний період становлення української моди, який припав на переломний історичний момент в суспільстві, відбулись цікаві процеси: талановиті одинаки не втратили набуті під час навчання засадничі уявлення про неперервність традицій львівської школи художнього моделювання одягу, вони створили власні осередки малого дизайну одягу, де й впроваджували їх в життя, відбулась комерціалізація частини творчих майстерень з малого дизайну одягу, яким, власне, під силу сьогодні виокремити „українські“ риси в інтернаціональному обличчі світової моди.

Література:

1. Тканко З., Коровицький О. Моделювання костюма в Україні ХХ століття: Навчальний посібник. – Львів: Видавництво „Брати Сиротинські і К”, 2000. – 96 с. 126: іл.
2. Звиняцьківська З. Євгеніка // Єва. – 2003. – № 50. – С. 58-61.
3. Цимбалюк О. Основні осередки дизайну одягу у Львові 2-ї половини ХХ-го століття (1950 – 2000 роки) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. Т. ССXLVIII. Праці Комісії образотворчого та ужиткового мистецтва. – Львів, 2004. – С. 407-431: іл.
4. Цимбалюк О. Львівський Будинок моделей одягу – завдання періодів становлення, розквіту та занепаду // Академ-дизайн: Вісник Української академії дизайну. – Львів, 2003. – № 1. – С. 110-116.
5. Цимбалюк О. Рухомі картинки Олесі, або „Італійська вечірка-Г” // Площа Ринок. – 1996, 17-23 серпня. – С. 12.
6. Цимбалюк О. Що може бути краще поганій погоди у Львові? „Італійська вечірка-П” // Площа Ринок. – 1996, 1-7 вересня. – С. 12.
7. Цимбалюк О. П’ята стихія // Поступ. – 1999. – № 64. – 13 травня. – С. 11.
8. Колекція прет-а-порте весна-літо’2000 Роксолани Богущької // Єва. – Весна 2000. – С. 59-63.

Скорочення:

ЛНАМ – Львівська національна академія мистецтв
ЛБМО – Львівський Будинок моделей одягу

Надійшла до редакції 21.05.2008